

ZARZĄDZENIE PREZESA NARODOWEGO BANKU POLSKIEGO

z dnia 21 lipca 1995 r.

w sprawie trybu wykonywania kontroli dewizowej przez Narodowy Bank Polski.

Na podstawie art. 22 ust. 5 ustawy z dnia 2 grudnia 1994 r. — Prawo dewizowe (Dz. U. Nr 136, poz. 703) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1**Przepisy ogólne**

§ 1. Zarządzenie określa tryb wykonywania przez Narodowy Bank Polski, zwany dalej NBP, kontroli dewizowej w zakresie czynności obrotu dewizowego dokonywanych przez osoby krajowe i zagraniczne, na podstawie indywidualnych zezwoleń dewizowych oraz w zakresie czynności obrotu dewizowego podejmowanych przez banki w ramach upoważnień do wykonywania tych czynności.

§ 2. Ustalenia w zakresie wykonywanej kontroli dewizowej dokonuje się na podstawie dokumentów udostępnianych przez jednostkę kontrolowaną oraz wyjaśnień i oświadczeń składanych przez upoważnionych pracowników jednostki kontrolowanej.

§ 3. NBP może wykonywać kontrolę dewizową w siedzibie jednostki kontrolowanej lub w siedzibie jednostki organizacyjnej NBP wykonującej kontrolę.

Rozdział 2**Jednostki organizacyjne NBP wykonujące kontrolę dewizową oraz tryb ich działania**

§ 4. 1. NBP wykonuje kontrolę dewizową poprzez swoje jednostki organizacyjne:

- 1) Centralę,
- 2) oddziały okręgowe,
- 3) Główny Oddział Walutowo-Dewizowy w Warszawie.

2. Czynności kontrolne wykonywane są przez upoważnionych pracowników jednostek określonych w ust. 1, zwanych dalej kontrolerami.

3. Upoważnienia do przeprowadzania kontroli dewizowej udzielane są w formie pisemnej kontrolerom:

- 1) w Centrali — przez dyrektora Departamentu Dewizowego,
- 2) w oddziałach okręgowych oraz w Głównym Oddziale Walutowo-Dewizowym w Warszawie — przez dyrektora oddziału.

§ 5. 1. Kontrolerzy będący pracownikami Centrali NBP przeprowadzają kontrolę dewizową na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Kontrolerzy będący pracownikami oddziałów okręgowych NBP oraz Głównego Oddziału Walutowo-Dewizowego w Warszawie przeprowadzają kontrole dewizowe na terenie działania tych jednostek.

§ 6. 1. Kontrolerzy będący pracownikami Centrali NBP wykonują kontrolę dewizową:

- 1) w centralach banków, które uzyskały upoważnienie do podejmowania czynności obrotu dewizowego, oraz ich oddziałach zagranicznych,
- 2) wobec osób krajowych i zagranicznych, którym dyrektor Departamentu Dewizowego udzielił w imieniu Prezesa NBP indywidualnych zezwoleń dewizowych.

2. Kontrolerzy będący pracownikami Centrali NBP mogą wykonywać kontrolę dewizową w zakresie objętym właściwością miejscową i rzeczową oddziałów okręgowych oraz Głównego Oddziału Walutowo-Dewizowego w Warszawie.

§ 7. Kontrolerzy będący pracownikami oddziałów okręgowych NBP oraz Głównego Oddziału Walutowo-Dewizowego w Warszawie wykonują kontrolę dewizową:

- 1) w oddziałach banków, które uzyskały upoważnienie do podejmowania czynności obrotu dewizowego, mających siedzibę na terenie objętym właściwością miejscową oddziału,
- 2) wobec osób krajowych i zagranicznych, którym dyrektorzy tych oddziałów udzielili w imieniu Prezesa NBP indywidualnych zezwoleń dewizowych,
- 3) w zakresie działania Centrali NBP — na podstawie pisemnego zlecenia dyrektora Departamentu Dewizowego w Centrali NBP.

§ 8. Jednostki organizacyjne NBP wykonują kontrolę dewizową, współpracując z właściwymi naczelnymi i centralnymi organami administracji państwowej oraz jednostkami organizacyjnymi im podległymi lub przez nie nadzorowanymi, a także organami kontroli i ścigania, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Rozdział 3

Czynności kontrolne

§ 9. Podstawą do przeprowadzenia kontroli dewizowej jest pisemne upoważnienie do przeprowadzenia kontroli w siedzibie jednostki kontrolowanej,

udzielone zgodnie z § 4 ust. 3, lub pismo, o którym mowa w § 11.

§ 10. Upoważnienie do przeprowadzenia kontroli dewizowej w siedzibie jednostki kontrolowanej zawiera imiona i nazwiska kontrolerów, numery ich legitymacji służbowych, określenie jednostki kontrolowanej i zakres kontroli oraz podpis i pieczętkę dyrektora jednostki organizacyjnej NBP, wykonującej kontrolę dewizową.

§ 11. Skierowane do kierownika jednostki kontrolowanej pismo wszczynające kontrolę dewizową wykonywaną w siedzibie NBP zawiera określenie jednostki kontrolowanej, zakres kontroli, określenie żądanych dokumentów lub wyjaśnień oraz termin ich dostarczenia do siedziby NBP, a także podpis i pieczętkę dyrektora jednostki organizacyjnej NBP wykonującej kontrolę dewizową.

§ 12. Kontrola dewizowa przeprowadzana w siedzibie jednostki kontrolowanej wykonywana jest co najmniej przez dwóch kontrolerów.

§ 13. 1. Kontroler podlega wyłączeniu z kontroli dewizowej, jeżeli jej wyniki mogą wpływać na jego prawa lub obowiązki bądź na prawa lub obowiązki jego małżonka, krewnych, powinowatych albo osób związanych z nim z tytułu przysposobienia lub kurateli.

2. O przyczynach powodujących wyłączenie kontroler zawiadamia dyrektora jednostki organizacyjnej NBP przeprowadzającej kontrolę dewizową, który podejmuje decyzję o wyłączeniu.

§ 14. Kontrolę dewizową przeprowadza się w dniach i godzinach pracy obowiązujących w jednostce kontrolowanej.

§ 15. 1. Kierownik jednostki kontrolowanej zobowiązany jest zapewnić kontrolerom warunki niezbędne do sprawnego przeprowadzenia kontroli dewizowej, a w szczególności — w miarę możliwości — oddzielne pomieszczenie i miejsce do przechowywania badanych dokumentów.

2. Kierownik jednostki kontrolowanej zobowiązany jest dołożyć wszelkich starań do zapewnienia niezwłocznego przedstawienia kontrolerom żądanych dokumentów oraz wyjaśnień.

§ 16. 1. W wypadku konieczności zawieszenia kontroli dewizowej kontrolerzy przekazują kierownikowi kontrolowanej jednostki pisemną informację o przyczynach zawieszenia kontroli, w której wyznacza się termin i warunki jej ponownego podjęcia.

2. Informację, o której mowa w ust. 1, podpisują kierownik jednostki kontrolowanej oraz kontrolerzy.

§ 17. 1. Przed przystąpieniem do czynności kontrolnych w siedzibie jednostki kontrolowanej kontrolerzy sprawdzają książkę kontroli prowadzoną w jednostce kontrolowanej celem ustalenia, czy i kiedy przedmiot

kontroli był objęty kontrolą dewizową przez inne organy kontroli.

2. W wypadku stwierdzenia, że przedmiot kontroli był badany przez inne organy kontroli, kontrolerzy rozstrzygają, czy wynik tej kontroli może stanowić podstawę do odstąpienia od kontroli dewizowej lub zostać zaliczony do jej ustaleń.

3. W wypadku uznania, że ustalenia kontroli mogą stanowić podstawę do odstąpienia od kontroli dewizowej lub zaliczenia ich do ustaleń kontroli dewizowej, kontrolerzy zobowiązani są uczynić odnośny zapis w protokole kontroli.

§ 18. Osoby odpowiedzialne w kontrolowanych jednostkach za sprawy dotyczące przedmiotu kontroli dewizowej zobowiązane są na żądanie kontrolerów dostarczać wymagane dokumenty, sporządzać zestawienia i obliczenia oraz udzielać wyjaśnień.

§ 19. Dokumenty sporządzane przez jednostkę kontrolowaną na potrzeby kontroli dewizowej powinny być opatrzone stosownymi pieczętkami oraz podpisane przez osoby upoważnione do ich sporządzenia.

§ 20. Kontrolerzy informują kierownika jednostki kontrolowanej o istotnych nieprawidłowościach stwierdzonych w toku kontroli dewizowej, wskazując na celowość niezwłocznego przeciwdziałania stwierdzonym nieprawidłowościom.

§ 21. Kontrolerzy zobowiązani są do dokonania wpisu o przeprowadzeniu kontroli dewizowej w książce kontroli prowadzonej przez jednostkę kontrolowaną.

Rozdział 4

Ustalenia kontroli i ich wykorzystanie

§ 22. 1. Z przeprowadzonej kontroli dewizowej sporządza się protokół lub sprawozdanie.

2. Kopie dokumentów źródłowych, zestawienia, obliczenia oraz wyjaśnienia i oświadczenia, na których podstawie kontrolerzy dokonali ustaleń kontroli dewizowej, stanowią załączniki do protokołu lub sprawozdania z kontroli.

§ 23. 1. Protokół sporządza się z kontroli dewizowej przeprowadzonej w siedzibie jednostki kontrolowanej.

2. Sprawozdanie sporządza się z kontroli dewizowej przeprowadzonej w siedzibie NBP.

§ 24. Protokół, po jego odczytaniu, podpisują pod pieczętką nagłówkową i imienną kierownik jednostki kontrolowanej lub upoważniona przez niego osoba oraz kontrolerzy, parafując każdą stronę protokołu.

§ 25. 1. W wypadku odmowy podpisania protokołu kierownik jednostki kontrolowanej obowiązany jest złożyć pisemne wyjaśnienie przyczyn tej odmowy.

2. W sytuacji, o której mowa w ust. 1, protokół podpisują kontrolerzy, czyniąc wzmiankę o odmowie podpisania protokołu, i dołączają do protokołu wyjaśnienie o przyczynach odmowy jego podpisania.

§ 26. Odmowa podpisania protokołu przez kierownika kontrolowanej jednostki lub upoważnioną przez niego osobę nie stanowi przeszkody do ewentualnego wystosowania zaleceń pokontrolnych, a protokół dołącza się do zaleceń pokontrolnych.

§ 27. 1. Kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo do składania dodatkowych wyjaśnień do ustaleń zawartych w treści protokołu, w terminie 7 dni od dnia podpisania protokołu.

2. Wyjaśnienia, o których mowa w ust. 1, stanowią integralną część protokołu.

§ 28. 1. Sprawozdanie jest skróconą formą protokołu.

2. Sprawozdanie podpisuje sporządzający je kontroler.

3. W wypadku stwierdzenia nieprawidłowości w trakcie kontroli dewizowej przeprowadzanej w siedzibie NBP, jeden egzemplarz sprawozdania przekazuje się jednostce kontrolowanej.

4. Kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo ustosunkowania się do ustaleń zawartych w sprawozdaniu w terminie 14 dni od dnia jego doręczenia.

Rozdział 5

Postępowanie pokontrolne

§ 29. 1. Na podstawie ustaleń kontroli dewizowej stwierdzającej nieprawidłowości jednostka organizacyjna NBP, wykonująca kontrolę dewizową, kieruje do jednostki kontrolowanej zalecenia pokontrolne.

2. Zalecenia pokontrolne powinny zawierać zwięzły opis wyników kontroli, ze wskazaniem naruszonych przepisów prawa, oraz wnioski wynikające z ustaleń kontroli zmierzające do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, a także zobowiązanie jednostki kontrolowanej do powiadomienia o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych.

§ 30. Kierownik jednostki kontrolowanej zobowiązany jest w terminie 30 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych poinformować w formie pisemnej jednostkę organizacyjną NBP, wykonującą kontrolę dewizową, o działaniach podjętych w celu wykonania zaleceń pokontrolnych.

§ 31. W wypadku stwierdzenia w toku kontroli wykroczeń lub przestępstw dewizowych jednostka organizacyjna NBP wykonująca kontrolę dewizową powiadamia właściwe organy zgodnie z obowiązującymi przepisami.

§ 32. W wypadku stwierdzenia w toku kontroli dewizowej rażącego naruszenia warunków udzielonego przez NBP indywidualnego zezwolenia dewizowego, kontrolujący występują do dyrektora jednostki organizacyjnej wydającej zezwolenie o jego uchylenie.

§ 33. W wypadku stwierdzenia w toku kontroli dewizowej, że czynności obrotu dewizowego są wykonywane przez bank z rażącym naruszeniem udzielonego upoważnienia, dyrektor jednostki organizacyjnej NBP

wykonywającej kontrolę dewizową występuje do Prezesa NBP o uchylenie w całości lub w części udzielonego upoważnienia.

§ 34. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Prezes Narodowego Banku Polskiego:

H. Gronkiewicz-Waltz